

SOCIAL TRANSFORMATIONS OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

Monograph

*edited by Doctor of Economic, Professor,
Doctor of Economic, Professor
Yu. Lupenko
and
Academy of Economic Sciences of Ukraine
Yu. Pasichnyk*

Shioda GmbH
Steyr, Austria
2019

Shioda GmbH, Steyr, Austria

***SOCIAL TRANSFORMATIONS OF THE NATIONAL ECONOMY IN
THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES***

*Recommended for publishing by the
Academy of Economic Science of Ukraine
National Scientific Center "Institute of Agrarian Economics"*

Reviewers:

*Doctor of Economics, Professor Korneev V.V.
Doctor of Economics, Doctor of legal, Professor Pokataeva O.V.
Doctor of Economics Sidelnikova L.P.*

Science editor: *Doctor of Economics, Professor Yu. Pasichnyk*

Social Transformations of the National Economy in the Context of European Integration Processes: Collective monograph / Yu. Pasichnyk and others: [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Lupenko Yu., Prof. Pasichnyk Yu.] *Shioda GmbH, Steyr, Austria*, 2019. 383 p.

ISBN 978-3-953794-29-3

All materials are published in the edition of the authors. The authors are responsible for the originality, completeness and reliability of the submitted developments.

ISBN 978-3-953794-29-3

© 2019 Copyright by Shioda GmbH,
Steyr, Austria
© 2019 Authors of the articles

2.5 Стабільність фінансової рівноваги підприємств	208
---	-----

Section III. Socio-Economic Foundations of Development and Technology Management of the National Economy 218

3.1 Information Support for Global Partnership and Regional Sustainable Development.....	218
3.2 The Progress Management of Companies in Modern Organizational and Economic Concept	231
3.3 Методологічні підходи визначення ресурсного забезпечення освіти як складової сталого розвитку України: ідентифікація та стратегування	239
3.4 Adaptive Model of Knowledge Management in the Modern Socio-Economic System.....	256
3.5 Стратегические направления повышения инвестиционной привлекательности проектов в сфере природопользования	265
3.6 Управлінські аспекти інноваційного розвитку економіки України .	274

Section IV. Regional Development in Conditions of Post-Conflict Transformation: Management, Security and Financial Instruments.....282

4.1 Development of the Regional Management System in Conditions of Decentralization and Post-Conflict Transformation.....	282
4.2 Ensuring the Potential of Economic Security of the Enterprise in the Conditions of Hybrid Threats and Post-Conflict Transformation.....	293
4.3 Financial Instruments for Sustainable Development of Regions in Ukraine in Conditions of Post-Conflict Transformation	304

Section V. Public Administration System in Ukraine 318

5.1 The Market Transformation and Public Administration in Ukraine	318
5.2 Регулювання діяльності суб'єктів створення об'єднаних територіальних громад в контексті суспільних трансформацій: підходи до пошуку балансу інтересів	335
5.3 Використання індексу споживчих цін як індикатору процедури виявлення макроекономічних дисбалансів (мір) України.....	348

Section VI. Hospitality Industry 356

6.1 Механізми розвитку підприємств індустрії гостинності України на інноваційних засадах	356
6.2 Зелений туризм як стратегічний напрям розвитку регіонів України	365

РЕЗЮМЕ 377

БІБЛІОГРАФІЯ 379

2.5 Стабільність фінансової рівноваги підприємств

Загальне тлумачення рівноваги у словнику В. І. Даля зосереджується на «рівності сил, знищення двох супротивних сил» та «покої тіла, при дії на нього сил з різних сторін» [3, с. 8]. Зарубіжна наукова думка вживає термін «equilibrium» у розумінні загальної рівноваги на макrorівні або часткової рівноваги на окремих ринках [13]. Вивчення фінансової рівноваги підприємства зарубіжними вченими відповідає терміну «financial health», що в перекладі означає «фінансове здоров'я» [12, 16]. Вперше розмежування здорового (рівноважного) та хворого (нерівноважного) стану економіки запропонував, вірний своїй лікарській професії, лідер школи фізіократів Франсуа Кене, розробивши у 1758 р. «Економічну таблицю», яка стала важливим кроком на шляху до формування сучасних поглядів на поняття економічної рівноваги [5, с. 162]. Тому, не випадково, що у зарубіжній економічній науці досить поширена думка про фінансову рівновагу підприємства як протипагу банкрутства [14, 20].

Стабільність є функціональною формою рівноваги. Вона означає «властивість бути сталим, незмінним, стійким» [2, с. 1381]. Це означає, що стабільність має часовий характер і проявляється як збереження рівноважного стану у часі [10, с. 33]. Слід зауважити, що саме з такої позиції А. Маршаллом було сформульоване поняття «стабільної рівноваги» як зрівноваження попиту та пропозиції на ринку товарів у довгостроковому періоді [8, с. 263].

Якщо стійкість носить частковий (індивідуальний) характер, тобто є справедливою у певний момент часу, то стабільність є загальною властивістю рівноваги – тривалою у часі. Це означає, що стійкість – форма прояву статичної рівноваги, а збереження стійкого стану у часі, тобто прояв стабільності, є ознакою динамічної рівноваги. Долаючи межі статичного стану економічна система виходить на шлях саморозвитку, основою якого є динамічна рівновага. Остання через властиву їй стабільність здатна поширюватися від мікрорівня через мезорівень на макrorівень.

Продовження життя системи полягає у досягненні нею стадії динамічної рівноваги з характерними ознаками стабільності. Отже, динамічна рівновага – це не мета, це шлях забезпечення засад сталого розвитку системи. У перекладі з англійської «сталій розвиток» (sustainable development) означає «розвиток, що підтримується». За компетентною думкою науковців в контексті цієї підтримки мова йде про «здатність утримувати рівновагу» [9, с. 25]. Таким чином, динамічна рівновага і сталий розвиток утворюють спільний позитивний причинно-наслідковий зв'язок у функціонуванні системи. Нерівноважна система апіорі не може бути стійкою до впливу внутрішніх і зовнішніх факторів, тим більше неспроможна зберігати відсутню якість у часі, що означає бути стабільною.

Стабільна форма має кількісну та якісну сторони оцінки, через які ідентифікується стан рівноваги.

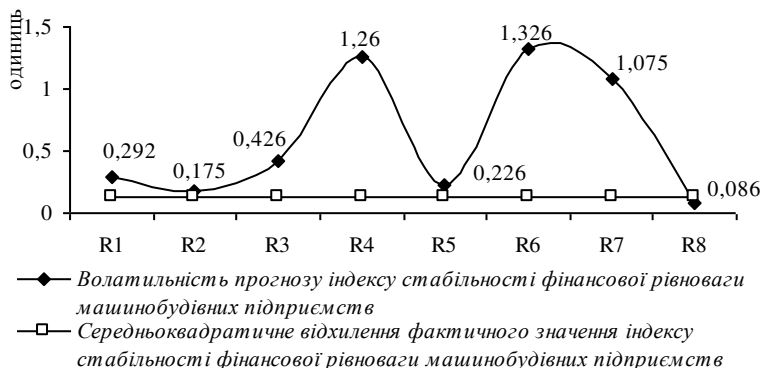
Для аналізу фінансового стану підприємства на предмет виявлення функціональної форми (стабільної чи нестабільної) фінансової рівноваги чи

взагалі її порушення застосовується широкий загал спеціальних методів економічного аналізу (коефіцієнтний аналіз [19], матричний аналіз [6], балансовий метод [1], комплексний аналіз [7], економіко-математичні методи [15, 18]). Слід зауважити, що за умов високої волатильності макроекономічних факторів процес прийняття управлінських рішень потребує особливої інформаційної підтримки. Високою якістю результатів дослідження себе добре зарекомендував математичний гностичний аналіз, який дозволяє моделювати взаємозв'язки між економічними показниками у коротко- і довгостроковій перспективі. Моделі, побудовані на основі використання гностичного аналізу є менш вимогливими до обов'язкової наявності нормального розподілу даних. Завдяки цій особливості гностичний аналіз актуальний для нашого дослідження, адже показникам рівноважних станів різних рівнів економічної ієрархії не властивий нормальний розподіл. Втім, присутній між ними стохастичний зв'язок є цікавим для вивчення шляхом моделювання.

Гностичний аналіз – альтернативний метод, завдяки якому здійснюється обробка та оцінка даних на основі використання гностичної теорії для окремих невеликих вибірок інформативних даних з наявністю певної невизначеності. Гностична теорія – математична нестатистична теорія даних, які отримані на основі квантифікації з врахуванням фактору невизначеності. Наявність статистичних обмежень для отримання правдивих даних для вибірок з невеликою кількістю даних викликає необхідність практичного застосування гностичної теорії.

Математична гностична теорія пропонує новий спосіб аналітичної обробки неточних даних, що базується на поєднанні теорії кількісного аналізу, Ріманової геометрії, релятивістської механіки, термодинаміки та алгебри. Методологія математичної гностичної теорії розвивається зарубіжними вченими з 1984 р. [17, с. 47]. Незважаючи на досить активне використання гностичного аналізу в країнах Європи, його застосування в Україні слабо розвинуте.

Проведемо економіко-математичне моделювання для встановлення взаємозв'язку внутрішніх чинників та стабільності фінансової рівноваги підприємств. На основі фінансової звітності двадцяти шести підприємств машинобудівної промисловості України сформована вихідна база даних для прогнозування фінансової рівноваги виробників цієї сфери [11]. Репрезентативність зробленої вибірки обумовлена часткою виробленої і реалізованої продукції цією групою підприємств, яка за 2018р. становить 24% у загальному обсязі промислової продукції машинобудування в Україні. Стандартна похибка кожного варіанту моделювання часової форми фінансової рівноваги вітчизняних машинобудівних підприємств наведена на рисунку 1.

Рисунок 1 – Статистична характеристика варіантів моделювання індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств України

Джерело: Розраховано автором за даними [11]

Серед семи варіантів довгострокового прогнозування найбільш статистично обґрунтованим є восьмий варіант (R8), оскільки він має найменшу похибку прогнозу результативного показника. Так, за восьмим варіантом моделювання середньоквадратичне відхилення індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств є нижчим від волатильності прогнозу. Варіант R8 дозволяє прогнозувати стабільність фінансової рівноваги на перспективу до двох років на основі динаміки основних фінансових показників діяльності машинобудівного підприємства.

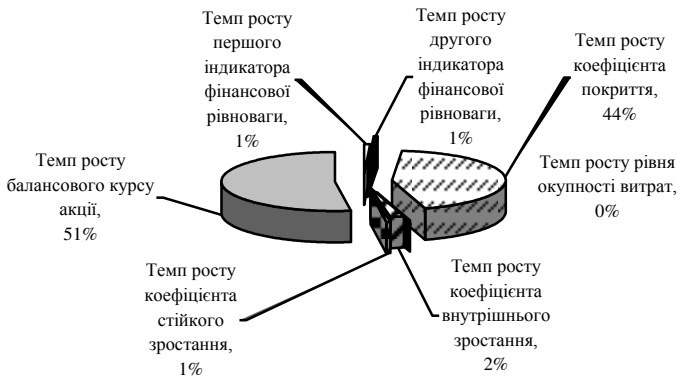
Розглянемо результати моделювання індексу стабільності фінансової рівноваги виробника сфери машинобудування за варіантом R8, проведеного на основі даних таблиці 1.

Таблиця 1 – Вихідна база даних для прогнозування індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств України за 2006-2017рр.

Фактор	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
2007р.	0,971	0,966	89,055	0,990	1,107	1,337	88,669	0,110
2008р.	0,970	0,979	94,234	1,038	1,065	1,265	126,425	0,483
2009р.	0,828	0,872	90,528	0,964	0,863	1,186	101,004	0,124
2010р.	1,261	1,208	103,915	1,106	1,644	1,534	128,623	0,302
2011р.	0,907	0,928	95,153	0,960	0,958	1,119	108,364	0,357
2012р.	0,939	0,915	107,424	1,054	1,452	1,502	123,094	0,292
2013р.	0,998	0,971	101,904	1,033	1,411	1,607	123,889	0,184
2014р.	0,983	0,959	99,699	0,951	0,974	0,866	112,753	0,178
2015р.	0,771	0,826	85,469	0,813	0,548	0,661	84,034	0,081
2016р.	0,796	0,902	89,294	1,098	1,310	4,587	92,109	0,298
2017р.	0,819	0,895	94,186	1,009	0,375	0,149	89,845	0,200
2018р.	1,096	1,009	123,403	1,074	1,184	1,070	128,519	0,474

Джерело: розраховано автором за даними [4, 11]

На рисунку 2 представлена участь внутрішніх факторів у формуванні прогностичної величини індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства у короткостроковій перспективі

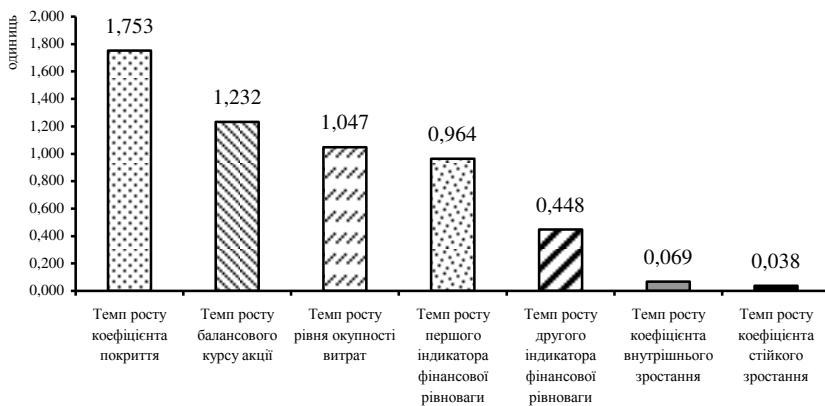

Рисунок 2 – Участь внутрішніх факторів у формуванні прогностичної величини індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства у короткостроковому періоді

Джерело: розраховано автором за даними [11]

Визначальними факторами формування стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства у короткостроковому періоді є балансовий курс акції та загальний рівень платоспроможності. Результати економіко-математичного моделювання повністю відповідають теоретичному обґрунтуванню етапів розвитку позитивної фінансової рівноваги. Отже, збереження стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства у часі забезпечується його життєздатністю та спроможністю до саморозвитку. Стабільна платоспроможність є індикатором його життєздатності, а поступальний приріст балансового курсу акції відображає успішність сталого розвитку діяльності машинобудівного підприємства. Водночас, майже непомітним для стабільності фінансової рівноваги є вплив технічного балансу доходів і витрат підприємства і зовсім незначну участь у її забезпеченні приймають структурні показники балансу. Це означає, що короткострокова стабільність фінансової рівноваги залежить більше не від кількісних параметрів фінансового потенціалу підприємства, а від його якісного стану, що виявляється у збалансованості прийнятого ризику, ліквідності та прибутковості.

У зв'язку з цим цікаво порівняти зміну пріоритетності впливу внутрішніх факторів на формування стабільності фінансової рівноваги у довгостроковому періоді. Ранжування внутрішніх факторів за значимістю їх впливу на стабільність довгострокової фінансової рівноваги машинобудівного підприємства представлено на рисунку 3.

Рисунок 3 – Ранговий ряд пріоритетності впливу внутрішніх факторів на формування стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства у довгостроковому періоді

Джерело: розраховано автором за даними [11]

Як у короткостроковому, так і в довгостроковому періоді темпи росту коефіцієнта покриття та балансового курсу акції не поступаються провідною роллю у формуванні фінансової рівноваги машинобудівного підприємства. Втім, названі показники міняються місцями між собою. Так, у досягненні фінансової рівноваги на низькому рівні, необхідної для забезпечення життєздатності підприємства, найважливішу роль відіграє коефіцієнт покриття. І тут не має ніякої суперечності, адже він є індикатором балансу вимог і зобов'язань, досягнення якого забезпечує виживання підприємства у довгостроковому періоді.

Інша особливість формування стабільної довгострокової фінансової рівноваги машинобудівного підприємства полягає у тому, що підвищується значимість кількісних співвідношень у структурі активів, капіталу та фінансових результатів. Так, технічний баланс доходів і витрат посідає третє місце, а перший та другий індикатори фінансової рівноваги – відповідно, четверте та п'яте місця у рейтингу формування її стабільної форми у довгостроковому періоді. Отже, кількісні пропорції раціональної структури балансу та фінансових результатів машинобудівного підприємства є більш значимими для формування його довгострокової фінансової рівноваги. Саме їх тривалий синтез формує нову якість фінансової рівноваги підприємства у короткостроковому періоді. Так, у взаємозв'язку стабільної та стійкої форм справджується закон переходу кількісних напрацювань підприємства у сфері формування фінансової рівноваги у її якісні характеристики.

За восьмим варіантом короткострокове прогнозування стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства здійснюється на основі такого рівняння регресії:

$$Y = 0,00088 \cdot X_1 + 0,00444 \cdot X_2 + 0,00014 \cdot X_3 + 0,00974 \cdot X_4 + 0,00579 \cdot X_5 + 0,00355 \cdot X_6 + 0,00179 \cdot X_7, \quad (1)$$

де Y – індекс стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства;

X_1 – темп росту першого індикатора фінансової рівноваги;

X_2 – темп росту другого індикатора фінансової рівноваги;

X_3 – темп росту коефіцієнта покриття;

X_4 – темп росту рівня окупності витрат;

X_5 – темп росту коефіцієнта внутрішнього зростання;

X_6 – темп росту коефіцієнта стійкого зростання;

X_7 – темп росту балансового курсу акції.

У таблиці 2 представлена статистична характеристика економіко-математичної моделі (1), яка дозволяє зробити короткостроковий прогноз індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств України.

Таблиця 2 – Статистична характеристика економіко-математичної моделі короткострокового прогнозу індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств України

Фактор	Ваговий коефіцієнт	Середньо-квдратичне відхилення вагового коефіцієнта	Рівень статистичної значущості фактора	Середній вплив фактора на індекс стійкості фінансової рівноваги	Ймовірність нульової гіпотези
X_1	0,00088	0,71131	0,93	0,81572	0,01048
X_2	0,00444	0,74086	0,95	0,41971	0,00564
X_3	0,00014	0,00143	96,18	1,36591	0,000004
X_4	0,00974	0,23532	1,00	0,97694	0,00252
X_5	0,00579	0,09768	1,06	0,06134	0,01682
X_6	0,00355	0,02503	1,45	0,05141	0,01897
X_7	0,00179	0,00120	109,01	1,04520	0,00002

Джерело: розраховано автором за даними [11]

Охарактеризуємо параметри моделі (1). Вплив внутрішніх факторів на стабільність фінансової рівноваги машинобудівних підприємств за умов незмінності інших чинників характеризується такими даними:

1) прискорення темпу росту першого індикатора фінансової рівноваги на один відсоток обумовлює підвищення індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства в середньому на 0,00088. Це відбувається за рахунок зміцнення статичного стану фінансової стійкості на основі збільшення власного капіталу, який є гарантом фінансової незалежності підприємства;

2) прискорення темпу росту другого індикатора фінансової рівноваги на один відсоток обумовлює підвищення індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства в середньому на 0,00444. Це відбувається внаслідок покращення структури активів з точки зору їх ліквідності, що позитивно впливає на платоспроможність підприємства;

3) приріст загального рівня платоспроможності на один відсоток призводить до росту індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства в середньому на 0,00014. Цей зв'язок є базовим у процесі забезпечення життєздатності підприємства;

4) підвищення темпу росту рівня окупності витрат на один відсоток зміцнює індекс стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства в середньому на 0,00974. Прискорене зростання доходів порівняно із його витратами є основною сталою прибутковості діяльності підприємства;

5) прискорення росту коефіцієнта внутрішнього зростання на один відсоток спонукає індекс стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства до підвищення в середньому на 0,00579. Так, розширення фінансування розвитку активів підприємства за рахунок рекапіталізації чистого прибутку свідчить про використання найменш ризикових шляхів для збільшення прибутковості. Це можна розцінювати критерієм того, чи працює підприємство над вирішенням основного фінансового протиріччя, і наскільки це вдало у нього виходить;

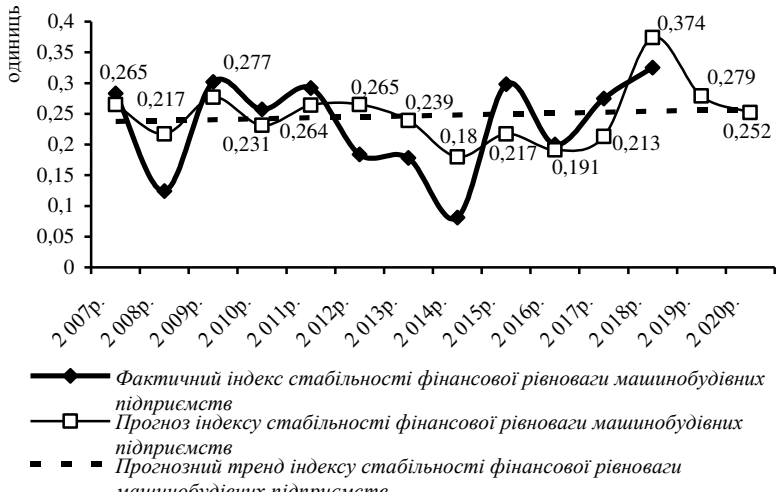
6) прискорення росту коефіцієнта стійкого зростання на один відсоток сприяє підвищенню індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства в середньому на 0,00355. Дія цього взаємозв'язку базується на активізації поповнення власного капіталу за рахунок основного власного внутрішнього фінансового джерела – прибутку. Стабільна поточна прибутковість нарощує власний капітал підприємства, що є запорукою росту балансового курсу акції;

7) в свою чергу, підвищення інтенсивності росту балансового курсу акцій на один відсоток обумовлює зростання індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівного підприємства в середньому на 0,00179 та свідчить про досягнення стратегічної мети фінансового менеджменту на підприємстві – максимізацію вартості його бізнесу.

Вище обґрунтовані кількісні параметри взаємозв'язків внутрішніх факторів із результативним показником можна вважати справедливими, оскільки нульова гіпотеза є неспроможною. Про це свідчить низька, менша за 0,02, ймовірність її існування.

Адекватність результатів прогнозу за моделлю (1) підтверджується їх синхронністю з динамікою фактичного індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств у 2007-2018рр. (рис. 4). Особливість прогнозу за моделлю (1) полягає у представленні динаміки індексу стабільності фінансової рівноваги без яскраво виражених злетів та падінь, які можуть відбутися в реальності. При розробці стратегії управління фінансовою рівновагою необхідно враховувати дану особливість прогнозу її стабільності і більше звертати увагу на саме очікування спадної хвилі. Слід також відмітити, і другу особливість прогнозу за моделлю (1): зниження індексу передбачалося у 2010р., але фактично розпочалося у 2011р. Подібна лагова розбіжність є корисною в управлінні, оскільки дозволяє виявити несприятливу тенденцію тоді, коли є час на вжиття заходів щодо її

попередження. Це означає, що прогнозована хвиля зниження за моделлю (2), може взагалі не відбутися в реальності.

Рисунок 4 – Динаміка індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств України та його очікуваний тренд до 2020р.

Джерело: побудовано автором за результатами розрахунків, представлених у таблицях 1 та 2

Характеризуючи тренд індексу стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств у 2016-2018рр., слід відмітити його утримання на одному, хоч і низькому, рівні. Це свідчить про слабку, але не втрачену збалансованість фінансового потенціалу машинобудівних підприємств. Нажаль, тренд індексу стабільності фінансової рівноваги виробників галузі машинобудування не прямує до оптимальної межі (одиниці і вище), але й поглиблення спаду не очікується. Передбачувана стабілізація стану фінансової рівноваги машинобудівних підприємств може стати гарним підґрунтям для започаткування її висхідної хвилі розвитку. Для того, щоб не помилитися у прийнятті адекватних дійсності управлінських рішень необхідно також враховувати загрозу зниження індексу стійкості фінансової рівноваги машинобудівних підприємств внаслідок несприятливого впливу макроекономічної нестабільності. Отже, фінансовий потенціал вітчизняних машинобудівних підприємств критично не розбалансований, однак його міцність постраждала від зовнішніх шоків. Тому, якісний стан фінансової рівноваги машинобудівних підприємств визнається як вразливий, що перебуває під зовнішньою загрозою погіршення макроекономічної ситуації.

Таким чином, ключовою проблемою, від вирішення якої залежить зміцнення стійкості та стабільності фінансової рівноваги машинобудівних підприємств є макроекономічна стабілізація в Україні. Необхідним також є розширення, не без сприяння держави, ринкової ніші машинобудівної

продукції вітчизняного виробництва на внутрішньому ринку. Для розвитку присутності українських машинобудівників на зовнішньому ринку важливою є фінансова та організаційна участь іноземних інвесторів. Виведення українських виробників на нові ринки світового рівня можливе при умові здійснення переходу вітчизняного машинобудування на євростандарти. Ігнорування вирішення цих проблем призведе до критичного розбалансування фінансової рівноваги вітчизняних машинобудівних підприємств, ознакою якого стане зниження індексів її стійкості та стабільності.

Використані джерела

1. Абрютин М. С., Грачев А. В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. Москва : Дело и Сервис, 2000. 256 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / редкол.: В. Т. Бусел та ін. Київ: Ірпінськ; ВТФ Перун, 2007. 1736 с.
3. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка: современное написание : в 4 т. Москва: ООО «Издательство АСТ»; ООО «Издательство Астрель», 2004. Т. 1: А–З. 1155 с.
4. Економічна статистика України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 10.09.2019).
5. Історія економічних учень : хрестоматія / уклад.: В. Д. Базилевич, Н. І. Гражевська, А. О. Маслов та ін.; за ред. В. Д. Базилевича. Київ: Знання, 2011. 1198 с.
6. Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции и методы / пер. с франц. под ред. проф. Я. В. Соколова. Москва: ЮНИТИ, 1997. 576 с.
7. Костирко Л. А. Діагностика фінансової рівноваги господарюючого суб'єкта: оцінка підходів, методи, моделі, вибір рішень. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2008. № 10 (128). Ч. 2. URL: <http://www.readera.org/article/diahnostyeka-finansovoye-rivnovahye-hospodarjujuchoho-subyekta-otsinka-10152176.html> (дата звернення: 31.08.2019).
8. Маршалл А. Принципы экономической науки : в 3 т. / пер. с англ. Москва: Издательская группа «Прогресс», 1993. Т. 3. 351 с.
9. Мельник Л. Г. Триалектические основы управления развитием экономических систем: монография. Сумы: Университетская книга, 2015. 447 с.
10. Моисеев Н. Н. Человек и ноосфера. Москва: Молодая гвардия, 1990. 351 с.
11. Фінансова звітність емітентів. URL: <http://www.smida.gov.ua/> (дата звернення: 06.09.2019).
12. Altman I. Edward. La Fleur K. James Managing a return to financial health. *The journal of business strategy*. 1984. Summer. P. 31–38. – URL: <http://people.stern.nyu.edu/ealtman/ManagingReturnFinancialHealth.pdf> (date of revision: 11.09.2019).
13. Bisin A., Gottardi P., Ruta G. Equilibrium corporate finance and intermediation. Cambridge: National bureau of economic research, 2014. 45 p.
14. Foo S. L. Financial health & corporate performance of listed manufacturing companies in Hong Kong & Singapore: a comparative study of the two Asian tigers. *Asian journal of business and management*. 2015. Vol. 3. P. 148– 154. URL: [http://www.ajouronline.com/index.php?journal=AJBM&page=article&op=view&path\[\]=2451&path\[\]=1396](http://www.ajouronline.com/index.php?journal=AJBM&page=article&op=view&path[]=2451&path[]=1396) (date of revision: 24.09.2019).

15. Hudz T. P. Mathematical gnostics for forecasting of enterprise's financial equilibrium. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 3. С. 297–304.
16. Kočišova K., Mišankova M. Discriminant analysis as a tool for forecasting company's financial health. *Social and Behavioral Sciences*. 2014. №110. P. 1148–1157. URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813056012> (date of revision: 20.09.2019).
17. Kovanic P. Guide to Gnostic analysis of uncertain data. Czech Republic, Prague, 2011. 452 p.
18. Linden H. P. Synthesis of research studies examining prediction of bankruptcy. Helsinki: Aalto University School of Business, 2015. 88 p. URL: http://epub.lib.aalto.fi/en/ethesis/pdf/14058/hse_ethesis_14058.pdf (date of revision: 24.09.2019).
19. Meunier H., Barolet de F., Boulmer P. La tresorerie des entreprises. Paris. Dunod, 1970. 312 p.
20. Stanišić N., Mizdraković V., Knežević G. Corporate bankruptcy prediction in the Republic of Serbia. *Industrija*. 2013. №4. P. 145–159. URL: <http://aseestant.ceon.rs/index.php/industrija/article/viewFile/4024/1462> (date of revision: 25.09.2019).

БІБЛІОГРАФІЯ

Березіна Олена Юрївна, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету (підрозділ 3.1).

Білецька Ірина Мирославівна, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту ТНЕУ (підрозділ 6.1).

Білоус Яна Юрївна, аспірантка Луганської філії Інституту економіко-правових досліджень НАН України (підрозділ 4.1).

Бугіль Світлана Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму Львівського національного аграрного університету (підрозділ 6.2).

Віленчук Олександр Миколайович, доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Житомирського національного агроекологічного університету (підрозділ 1.5).

Внукова Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління фінансовими послугами Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (підрозділ 1.11).

Галгаш Руслан Анатолійович, доктор економічних наук, директор Навчально-наукового інституту економіки та управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (підрозділ 4.1).

Грановська Людмила Миколаївна, доктор економічних наук, професор, завідувач відділом зрошуваного землеробства Інституту зрошуваного землеробства НААН України (підрозділ 1.2).

Грималюк Андрій Вікторович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри загальної економічної теорії і економічної політики Одеського національного економічного університету (підрозділ 5.1).

Гудзь Тетяна Павлівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів та банківської справи ВНЗ Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі" (підрозділ 2.5).

Дичко Аліна Олегівна, доктор технічних наук, професор, професор кафедри інженерної екології Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (підрозділ 1.16).

Дранус Валентин Вікторович, кандидат економічних наук, доцент (б.в.з.) кафедри економіки підприємства Чорноморського національного університету імені Петра Могили (підрозділ 1.9).

Дранус Любов Сергіївна, кандидат економічних наук, доцент б.в.з. кафедри менеджменту факультету економічних наук Чорноморського національного університету імені Петра Могили (підрозділ 1.9).

Єремєєв Ігор Семенович, доктор технічних наук, професор, професор кафедри автоматизованого управління технологічними процесами Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського (підрозділ 1.16).

Задворних Сергій Сергійович, кандидат економічних наук, головний спеціаліст економічного відділу Дрогобицької міської ради (підрозділ 2.4).

Shioda GmbH, Steyr, Austria

SCIENTIFIC PUBLICATION

***SOCIAL TRANSFORMATIONS OF THE NATIONAL ECONOMY
IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES***

monograph

WARNING

Without limitation, no part of this publication may be reproduced, stored, or introduced in any manner into any system either by mechanical, electronic, handwritten, or other means, without the prior permission of the authors.

Edited by the authors.

Good for printing d.d. 12.11.2019 year.

Format 60x84 1/8. Offset paper.

Convent. prin. sheet 26,61. Printing run 300 copies

Copyright © 2019 by the author
All rights reserved

ISBN 978-3-953794-29-3

Printed by
Shioda GmbH,
City square 47,
A-4400
Steyr, Austria